

Kompetansepilot Trøndelag – læring i piloten og forslag til videre arbeid

Innhold

Kompetansepilot Trøndelag – læring i piloten og forslag til videre arbeid.....	1
1. Etablering og utvikling av regionale kompetanseforum – møteplasser	2
I det videre arbeidet er det viktig å:.....	3
2. Mobilisering til etter- og videreutdanning – motor	3
I det videre arbeidet er det viktig å	4
3. Dialog med utdanningstilbyderne – megler.....	5
I det videre arbeidet blir det viktig å:.....	6
4. Fylkeskommunens kompetansepolitiske rolle og samhandling med regionene	6
I det videre arbeidet er det viktig å:.....	7
5. Oppsummering og videre arbeid.....	7
I det videre arbeidet blir det viktig å:.....	8

Innledning

Vi vil gjennom denne rapporten dokumentere erfaringer fra Kompetansepilot Trøndelag, peke ut en retning for videreføring av erfaringene etter prosjektets slutt og skissere modeller for samhandling og videreutvikling av arbeidet med kompetanseutvikling i distriktene i Trøndelag.

I prosjektskissen for Kompetansepilot Trøndelag ble det fastsatt fire kriterier for måloppnåelse. Kompetansepilot Trøndelag har:

- *Utviklet og prøvd ut nye og/eller forsterket eksisterende måte å identifisere og mobilisere virksomheters behov for kompetanseutvikling*
- *Koblet og tilrettelagt for etter- og videreutdanning*
- *Utviklet og prøvd ut nye måter og modeller*
- *Styrket fylkeskommunens strategiske rolle og ansvar på kompetansefeltet*

Disse fire kriteriene danner sammen med de 3 M-ene (Møteplass, motor, megler)¹, utgangspunkt for kapittelinndelinga i rapporten.

Fakta grunnlaget i hvert kapittel er basert på rapporter fra delpilotene til fylkesprosjektet og de tre faglige underveisrapportene som er sendt til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir.).

Rapporten er som nevnt ovenfor, basert på tidligere underveisrapportering av innsats, aktiviteter og måloppnåelse. Denne rapporten er en selvevaluering utført av oss som har vært mest involvert i prosjektet. Det har sine fordeler gjennom at vi har inngående kunnskap om de tiltak som er gjennomført og hvordan de positive erfaringene best mulig kan videreføres i ordinær drift etter prosjektperiodens slutt. Samtidig er vi klar over at vi som er, og har vært så sterkt delaktig i prosjektet, kan bli «nær-synt» og kanskje ikke alltid se det mer overordnede bildet og alternative handlingsmåter. Samfunnsøkonomisk analyse AS (SØA) gjennomfører følgeevaluering av Kompetansepilot på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). De har så langt levert 2 rapporter og skal levere sin sluttrapport vinteren 2024. SØAs rapporter sammenholdt med vår selvevaluering gjennom denne rapporten, vil etter vår mening, gi et godt bilde på erfaringer fra prosjektet og kan bidra til å peke ut veien videre.

1. Etablering og utvikling av regionale kompetanseforum – møteplasser

I kompetansepiloten er det lagt vekt på å etablere og videreutvikle regionale kompetanseforum i de tre regionene som har egne delpiloter. Namdalen hadde allerede et etablert kompetanseforum ved starten av prosjektet, mens Fosenregionen og Trøndelag Sør har etablert regionale kompetansefora underveis i prosjektperioden. Fylkespiloten gjennom bl.a. prosjektleder har brukt tid sammen med delprosjektlederne for å forberede og gjennomføre møter i kompetanseforum i de tre regionene. Opprettelsen av regionale kompetansefora har bidratt til å sette kompetansepolitikk på dagsorden, og etablert en møteplass for ulike aktører på kompetansefeltet som ikke hadde denne arenaen fra før. I løpet av den tida kompetansepiloten har eksistert, har ønsket om å etablere regionale kompetanseforum også spredt seg til andre regioner i fylket som ikke er med i kompetansepiloten. Gjennom deltakelse i kompetansepiloten har regionrådene hatt ressurser både i form av personell og

¹ **Motor** for å være pådrivere for utdanning og kompetanseutvikling, **megler** for å bidra til behovsavlaring, tilrettelegging og kobling mellom tilbydere av etter- og videreutdanning og etterspørre av kompetansehevende tiltak og **møteplass** for å bidra til etablering og utvikling av samlingssteder/studiesteder eller digitale møteplasser for kompetanseutvikling

midler i arbeidet til å etablere og videreutvikle regionale kompetanseforum. Andre regioner som har ønsket å etablere tilsvarende forum har til dels søkt fylkeskommunen om midler til dette arbeidet.

Samarbeidet og nettverk som har oppstått gjennom etableringen av regionale kompetanseforum, har vært viktig i arbeidet med konkrete prosjekter på kompetansefeltet blant annet gjennom:

- Analyse og drøfting av kompetansebehov innen ulike sektorer,
- Utvikling og igangsetting av konkrete studietilbud tilpasset behovene og
- Søknad om midler til utvikling og drift av studiesenter.

Fylkeskommunen kan ikke pålegge regionrådene (interkommunale, politiske råd) oppgaver, men fylkeskommunen har oppfordret regionrådene til å etablere kompetansefora.

Interkommunalt politisk råd i Trøndelag Sør har vedtatt opprettelse av regionalt kompetanseforum, arrangerte sitt første møte i forumet i mai 2020, og har vedtatt å gjennomføre to møter i året. I rådsmøte 12.06.2020 i Fosenregionen IKPR ble det vedtatt av å opprette regionalt kompetanseforum. Fosenregionen arrangerte sitt første regionale kompetanseforum i september 2020, og har deretter hatt to årlige møter i forumet.

Namdal Regionråd (IKPR Namdalen) har hatt ansvaret for kompetanseforum Namdalen fra det ble opprettet i 2017. Forumet har hatt to møter i året. Opprettelse og møtестruktur er vedtatt i regionrådet og er i tillegg omtalt i Namdalsstrategien.

På møter i regionale kompetansefora deltar blant andre utdanningstilbyderne innenfor høyere utdanning: Nord Universitet, NTNU og Trøndelag høyere yrkesfagskole. I tillegg deltar videregående skoler lokalisert i regionen, studieforbund, opplæringskontor, NAV, Karrieresenteret, LO, NHO, næringshager, næringsforeninger, enkeltbedrifter, omstillingsprogram, kommuner og politikere. Innretningen på de regionale kompetansefora er tilpasset regionenes ulike behov.

På møtene presenteres og drøftes tilgjengelige utdanningstilbud, statistikk/oversikt over kompetansebehov, regional kompetansestrategi, nasjonal politikk på kompetanseområdet og ulike virkemidler innenfor kompetansepolitikken.

Kompetanseforum er den møteplassen vi har lagt mest vekt på å videreutvikle i Kompetansepiloten i Trøndelag, men i tillegg er mange andre etablerte møteplasser i regionene viktige for å drøfte kompetansebehov og -utvikling. Dette gjelder for eksempel møter i næringsforeningene, ulike fag- og kompetansenettverk og relevante konferanser.

I det videre arbeidet er det viktig å:

- Etablere og videreutvikle regionale kompetanseforum i hele Trøndelag
- Sette kompetanse på dagsorden i etablerte forum og på etablerte arenaer.

2. Mobilisering til etter- og videreutdanning – motor

Det kan være ulike motorer for etter- og videreutdanning. I Kompetansepiloten i Trøndelag, har delprosjektlederne, sammen med ulike samarbeidspartnere, vært sentrale motorer for kompetanseutvikling i sin region. Delprosjektlederne har snakket med mange ulike aktører i egen region og mobilisert aktører som gjennom sine oppgaver og sin rolle igjen kan mobilisere ledere og ansatte både i privat og offentlig sektor. Kontakten med bedrifter og kommuner har skjedd både gjennom direkte kontakt, gjennom deltakelse på møter som andre har arrangert, gjennom egne arrangement og gjennom media (aviser, radio, hjemmesider og sosiale medier). Regionale kompetansefora har også vært en viktig arena for å mobilisere aktører til kompetanseutvikling.

Gjennom møter i kompetanseforum har ulike aktører fått kunnskap om kompetansebehovet i egen region og om de utdanningstilbudene som finnes i regionen. Aktørene i kompetanseforum har dermed kunnet bidra i det videre mobiliseringsarbeidet i sine nettverk.

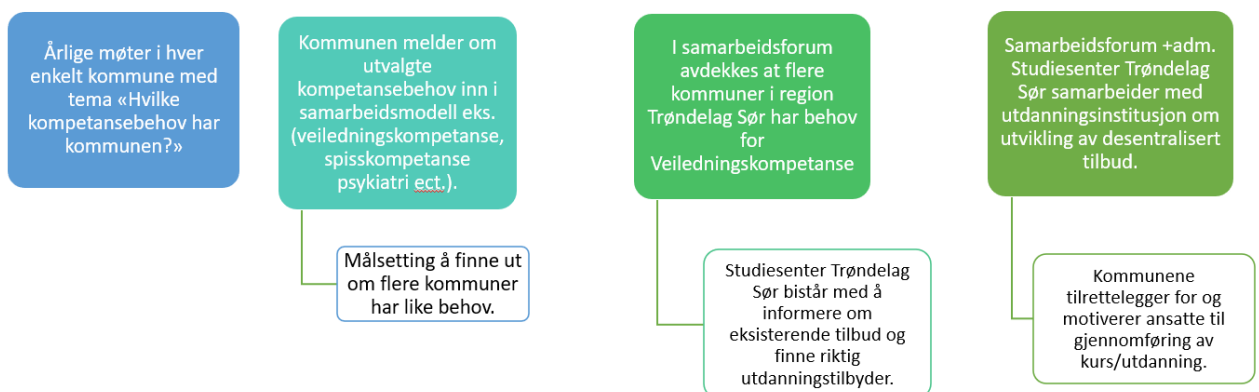
Delprosjektlederne har hatt møter med aktører som karrieresenteret, næringshager, næringsforeninger, markedskontakter i NAV, næringsklynger, ulike regionale prosjekt, omstillingsprogram, nettverk i regi regionrådene og nettverk i regi KS Trøndelag; eksempelvis for HR-ledere. I tillegg er det gjennomført møter med regionalt nettverk av karriereveiledere, studentorganisasjoner, enkeltbedrifter, opplæringskontor, utdanningstilbydere fra videregående skole til universitet, tillitsvalgte, andre regionråd med flere. Erfaringene i prosjektet viser at det er viktig å ha en oversikt over alle aktører som har en rolle i å mobilisere til kompetanseutvikling.

I SØAs sluttrapport for kompetansepilotprosjektet vil det bli målt på hvor mange virksomheter og ansatte som har deltatt i etter- og videreutdanningstilbud i løpet av prosjektperioden.

Delprosjektlederne har brukt mye ressurser på å mobilisere til deltakelse i de kompetansetilbudene som finnes eller har blitt utviklet i prosjektperioden. Det er ressurskrevende å omsette uttrykte kompetansebehov i konkrete utdanningstilbud og det krever innsats fra mange parter. Nedenfor viser vi et eksempel på modell som er utviklet i delprosjekt Trøndelag Sør.

Her har de en laget en modell for å mobilisere kommunene gjennom et eget helseledernettsverk. Det ble utformet et opplegg for kartlegging gjennom google forms. Delprosjektleder har vært opptatt av å utvikle en modell som legger til rette for kompetanseutvikling av kommunalt ansatte uten at det krever for store ressurser fra kommunens side.

Modell - Regionalt samarbeid for desentraliserte, fleksible utdanningstilbud

Denne samarbeidsmodellen har så langt resultert i videreutdanning på fagskolenivå for helsefagarbeidere innen *Observasjons- og vurderingskompetanse i helsetjenesten*.

I det videre arbeidet er det viktig å:

- Ha en dedikert ressurs/person i de ulike regionene som har oversikt over aktørene på kompetansefeltet og et mandat til å jobbe med kompetanseutvikling.

- Aerkjenne at det er ressurskrevende å mobilisere til kompetanseutvikling og koordinere de ulike aktørene.
- Ha en oppdatert oversikt over tilgjengelige kompetansetilbud og -leverandører.
- Jobbe i samarbeid med andre etablerte aktører på kompetansefeltet.

3. Dialog med utdanningstilbyderne – megler

Delprosjektene har gjennomført møter og hatt dialog med utdanningstilbyderne sammen med karrieresenteret og andre deltakere fra fylkeskommunen.

Dialog med utdanningstilbyderne er dokumentert i rapporter fra delprosjektene og halvårs- og årsrapporter fra Kompetansepilot Trøndelag.

Nedenfor følger noen eksempel på konkrete møter og samarbeid om utdanningstilbud mellom delprosjektene og utdanningstilbydere:

- Kurstilbud (ikke studiepoenggivende)
 - Namdalen: I samarbeid med Motorlabs er det gjennomført kurs innen lyd- og lystemikk.
- Videregående opplæring/ressurssenter:
 - Namdalen: Prosjektleder har tett dialog med rektorer ved de tre videregående skolene som blant annet har resultert i prekvalifiseringskurs i norsk og matematikk for aktuelle søkere til Sykepleier- og lærerutdanning. Rektorene deltar aktivt på møter i kompetanseforum.
 - Fosen: Alle rektorene og ledere for ressursentrene deltar aktivt på møter i kompetanseforum. Det har i tillegg vært dialog med rektorene om samarbeid rundt etablering og drift av studiesenter.
 - Trøndelag Sør: Rektorene deltar aktivt på møter i kompetanseforum. Det har i tillegg vært dialog med rektorene om samarbeid rundt etablering og drift av studiesenter.
- Høyere yrkesfaglig utdanning:
 - Namdalen: Det er et godt samarbeid med Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) noe som blant annet har resultert i fagskoleutdanning innen byggteknikk lokalisert til Namdalen. Det er i tillegg forsøkt å etablere helsefagutdanninger uten å ha kommet i mål så langt.
 - Fosen: Det er etablert samarbeid med fagskolen AOF om fagskoleutdanning innen helse- og oppvekstfag. Det er i tillegg uttrykt behov for fagskoleutdanning innen tekniske fag, særlig innen fagområdet bygg- og anleggsteknikk.
 - Trøndelag Sør: Her er det etablert samarbeid med THYF og fagskolen i Viken om videreutdanning innen helsefag.
- Universitets- og høyskolesektoren:
 - Namdalen: Det er etablert et tett samarbeid mellom Kompetansepiloten/Studiesenteret og Nord Universitet. Samarbeidet har resultert i flere ulike utdanninger.
 - Fosen: Fosen har også et samarbeid med Nord Universitet om desentralisert sykepleierutdanning. I tillegg er det etablert samarbeid med BI og NTNU om konkrete utdanningsløp.
 - Trøndelag Sør: Kompetansepilot Trøndelag Sør har vært i kontakt med NTNU om å etablere desentralisert sykepleierutdanning i regionen. De har ikke lyktes så langt, og har vært i dialog med Nord Universitet med tanke på å få på plass en slik utdanning.

Kompetansepilot Trøndelag har hatt møter med NTNU, Nord universitet og THYF og drøftet videre samarbeid rundt fleksibel og desentralisert etter- og videreutdanning. NTNU, Nord universitet og høyere yrkesfaglig utdanning er også representert i Kompetanseforum Trøndelag. NTNU og Nord universitet deltar i tillegg i Næringspartnerskapet i Trøndelag. Utdanningstilbyderne deltar også etter avtale i møter i regionale kompetansefora.

I tillegg er det fremmet en politisk sak for Fylkesutvalget om kriterier for anbefaling av studiesenter. I vedlegg til den politiske saken gis en [«Oversikt over opplærings- og utdanningssystemet i Trøndelag»](#). Oversikten vil være nyttig i arbeidet med å videreføre erfaringene fra Kompetansepilot Trøndelag.

Karrieresenteret i Trøndelag har gjennom hele prosjektperioden bidratt aktivt inn i alle delpiloter i Trøndelag. I tillegg til å være i aktiv dialog med ulike utdanningstilbydere har karrieresenteret bidratt til informasjonsdeling, videreformidle oppdatert oversikt over ulike utdanningstilbud og kompetansehevende tiltak som finnes både lokalt, regionalt og nasjonalt. Karrieresenteret har også aktivt videreformidlet ulike muligheter for kompetanseheving tilpasset både ulike næringer og på individnivå.

Kompetansepiloten hadde møte med rektorene ved de videregående skolene i de tre distriktsregionene i mars 2023. Her ble de orientert om arbeidet i kompetansepiloten og erfaringer så langt i arbeidet. I tillegg ble det informert om studiesenter generelt og om utlysning av tilskuddsmidler til studiesenter. På møtet ble skolenes rolle i det videre arbeidet diskutert. Oppsummert ønsket rektorene å bli tettere involvert i diskusjoner om oppfølging av piloten.

I det videre arbeidet blir det viktig å:

- Utnytte karrieresenteret og karriereveiledernes kompetanse om utdanningssystemet og ulike utdanningstilbud i dialogen med utdanningstilbyderne.
- Avklare karrieresenterets videre rolle i dialogen opp mot ulike regionale aktører.
- Bruke etablerte organisasjoner og nettverk innenfor offentlig sektor og privat næringsliv i arbeidet med å konkretisere kompetansebehov.
- Skille mellom strategisk og operativ dialog med utdanningstilbyderne.

4. Fylkeskommunens kompetansepolitiske rolle og samhandling med regionene

Fylkeskommunene har gjennom regionreformen fått et utvidet ansvar for den regionale kompetansepolitikken. Kompetansepolitikk kan defineres som «samlede politikken for utvikling, mobilisering og bruk av kompetanse i hele fylket» (Regionale kompetanseindikatorer 2022).

Gjennom arbeidet i kompetansepilot har fylkeskommunen utøvd sin rolle og sitt ansvar blant annet gjennom:

- Tilrettelegging for og initiering av opprettelse av regionale kompetansefora i de tre regionene som er omfattet av prosjektet (Namdal, Fosen og Trøndelag Sør).
- Bidratt med kunnskapsgrunnlag om kompetansebehov i de ulike delregionene.
- Gitt faglig og administrativ støtte til prosjektlederne i de tre distriktspilotene.
- Overordnet prosjektledelse med ansvar for økonomi, faglig rapportering og oppfølging av delpilotenes arbeid.
- Tilrettelagt for læring og deling av erfaringer mellom de tre distriktspilotene gjennom møter en gang pr. måned samt uformelle treff.

- Bidratt til kobling (meglerfunksjon) mellom kompetansepilot/regionalt kompetanseforum og utdanningstilbydere (Nord universitet, NTNU og Trøndelag høyere yrkesfagskole). Erfaringer viser at det er hensiktsmessig at fylkeskommunen er aktiv deltaker i mange sammenhenger, særlig når det er snakk om kompetansebehov på tvers av regioner. Fylkeskommunen har en støttende og ikke styrende rolle. Flere av pilotene har god erfaring i å samarbeide med utdanningsinstitusjonene, men har behov for støtte fra fylkeskommunen.
- Fylkesprosjektet ivaretas gjennom tverrfaglig samarbeid mellom avdelingene Plan, næring og kulturminner og Utdanning og kompetanse. Prosjektgruppa består av rådgivere fra seksjon regional kompetanse, seksjon regional, seksjon kommunal og seksjon næring.
- Rådgivere fra seksjon regional kompetanse, seksjon regional, seksjon kommunal, seksjon næring og karrieresenteret har deltatt på møter i regionale kompetansefora. I tillegg et det et samarbeid med flere seksjoner i de to avdelingene blant andre Tilbud og integrering og Skoleutvikling, samt samarbeid med blant annet avdeling for Kultur og folkehelse om fagdager, biblioteksatsningen² med mer.
- Bidratt til kobling mot prosjekter og aktører som Universitetskommune 3.0, Industri 4.0, omstillingsprogrammet, ressursentret på Oppdal vgs., næringshagene og Karrieresenteret.

Delpilotene erfarer å ha god nytte av å være tett på fylkeskommunen, og har fått god hjelp til å utvikle relevante møter. Fylkeskommunen har bidratt med både innhold (statistikk og analyse av kompetansebehov, demografi og utviklingstrender) og prosess.

Samhandling er viktig på et så tidlig stadium som mulig og gir mulighet til å teste ut ulike måter/tiltak/modeller, øve på, "gjøre" og erfare.

Delprosjektlederne mener fylkeskommunen bør delta på regionale kompetanseforum på en fast og strukturert basis for å bidra til å sikre både innhold og prosess, bidra til videre utvikling av forumet og sikre at det er en sammenheng mellom Kompetanseforum Trøndelag og regionale kompetansefora.

I det videre arbeidet er det viktig å:

- Avklare hvordan fylkeskommunen (politisk og administrativt) kan bidra i videreutviklingen av regionale kompetanseforum; hva rollen bør være og hva som skal tas tilbake til egen organisasjon.
- Avklare hvordan de to avdelingene (Plan, næring og kulturminner og Utdanning og kompetanse) skal ha en systematisk dialog og konkret samarbeid om kompetanseutvikling i arbeidslivet/EVU fremover.
- Videreutvikle en samordnet og strategisk dialog med utdanningstilbyderne.
- Fortsatt arbeide med å sikre og formidle et godt kunnskapsgrunnlag for kompetansearbeidet og bidra til kompetansetilbud utvikles i tråd med regionenes behov.
- Bidra til å sikre langsiktig og forutsigbar finansiering av studiesenter i Trøndelag og tydeliggjøre fylkeskommunens rolle i å se helheten i det regionale kompetansearbeidet.

5. Oppsummering og videre arbeid

Videreføring av erfaringene fra kompetansepiloten ivaretas først og fremst i samarbeid rundt regionale kompetansefora. For fylkeskommunen må oppfølgingen ivaretas i arbeidet med å gjennomføre vedtatte mål og tiltak i kompetansestrategi og handlingsplan, og i prosessen med handlingsplan for verdiskapingsstrategien for 2024-2025

² Målsetting for fylkesbibliotekets prosjekt:

Utvikle folkebibliotekets praksis og nettverk for å støtte studenter og andre innbyggere som er i en læringssituasjon.

Det blir viktig å sikre tett samarbeid på tvers av avdelinger i fylkeskommunen og god koordinering ut mot ulike partnerskap (kompetanseforumstrukturen, næringspartnerskapet etc.).

Med utgangspunkt i erfaringene fra kompetansepiloten og etablering av studiesentre, blir det viktig å utrede status og veien videre for det regionale kompetansearbeidet i Trøndelag. Dette arbeidet må også settes i direkte sammenheng med andre nasjonale og regionale prosesser som har betydning på kompetansefeltet. Her er det startet arbeid med en politisk sak som tar høyde for å beskrive og foreslå videre utvikling av kompetansearbeidet i Trøndelag innen rammene av vedtatt kompetansestrategi og handlingsplan.

I det videre arbeidet blir det viktig å:

Møteplasser:

- Etablere og videreutvikle regionale kompetanseforum i hele Trøndelag
- Sette kompetanse på dagsorden i etablerte forum og på etablerte arenaer.

Motor:

- Ha en dedikert ressurs/person i de ulike regionene som har oversikt over aktørene på kompetansefeltet og et mandat til å jobbe med kompetanseutvikling.
- Anerkjennelse at det er ressurskrevende å mobilisere til kompetanseutvikling og koordinere de ulike aktørene.
- Ha en oppdatert oversikt over tilgjengelige kompetansetilbud og -leverandører.
- Jobbe i samarbeid med andre etablerte aktører på kompetansefeltet.

Megler:

- Utnytte karrieresenteret og karriereveiledernes kompetanse om utdanningssystemet og ulike utdanningstilbud i dialogen med utdanningstilbyderne.
- Avklare karrieresenterets videre rolle i dialogen opp mot ulike regionale aktører.
- Bruke etablerte organisasjoner og nettverk innenfor offentlig sektor og privat næringsliv i arbeidet med å konkretisere kompetansebehov.
- Skille mellom strategisk og operativ dialog med utdanningstilbyderne.

Fylkeskommunens rolle:

- Avklare hvordan fylkeskommunen (politisk og administrativt) kan bidra i videreutviklingen av regionale kompetanseforum; hva rollen bør være og hva som skal tas tilbake til egen organisasjon.
- Avklare hvordan de to avdelingene (Plan, næring og kulturminner og Utdanning og kompetanse) skal ha en systematisk dialog og konkret samarbeid om kompetanseutvikling i arbeidslivet/EVU fremover.
- Videreutvikle en samordnet og strategisk dialog med utdanningstilbyderne.
- Fortsatt arbeide med å sikre og formidle et godt kunnskapsgrunnlag for kompetansearbeidet og bidra til kompetansetilbud utvikles i tråd med regionenes behov.
- Bidra til å sikre langsiktig og forutsigbar finansiering av studiesentre i Trøndelag og tydeliggjøre fylkeskommunens rolle i å se helheten i det regionale kompetansearbeidet.